

De Nederlandse Rechtspraak in internationaal perspectief

Dit document bevat de alternatieve tekst van het origineel. Dit document is bedoeld voor mensen met een visuele beperking, zoals slechtzienden en blinden.

De twee figuren laten de positie van Nederland in internationaal perspectief zien. In vergelijking met een aantal andere West-Europese landen en een opkomend Oost-Europees land (Polen) liggen zowel het aantal rechters per hoofd van de bevolking als de uitgaven aan Rechtspraak per hoofd van de bevolking in de middenmoot.

Staafdiagram: rechters (in fte) per 100.000 inwoners in 2012, exclusief lekenrechters

Land	Aantal rechters
Ierland	3,5
Engeland en Wales	3,3
Denemarken	6,0
Italië	11,4
Frankrijk	10,5
Noorwegen	10,8
Zweden	11,8
Nederland	14,0
Zwitserland	15,7
Finland	18,1
Oostenrijk	18,9
Portugal	19,2
Duitsland	23,9
Polen	26,2

bron: Council of Europe (2014)

Staafdiagram: uitgaven aan Rechtspraak in euro's per hoofd van de bevolking in 2012 (schattingen gebaseerd op de grafiek)

Land	Euro's
Ierland	22
Polen	38
Engeland en Wales	41
Portugal	42
Denemarken	42
Finland	45
Noorwegen	45
Italië	50
Nederland	59
Zweden	65
Duitsland	104
Zwitserland	121

bron: Council of Europe (2014)

Uit analyses blijkt dat in Nederland verhoudingsgewijs weinig zaken voor de rechter komen. Dit geldt vooral voor de civiele en strafrechter en minder voor de bestuursrechter. Het zullen in het algemeen de meer ingewikkelde zaken zijn die in ons land wel voor de rechter komen. Die kosten dan ook relatief veel.

De buurlanden Nederland en Duitsland laten duidelijke verschillen zien. De uitgaven en de personeelssterkte blijken in Duitsland veel hoger dan in Nederland. Een vergelijking van Nederland en de Duitse deelstaat Nordrhein-Westfalen (Tak en Fiselier, 2002) op het gebied van criminaliteit en strafrecht laat zien dat in het Duitse rechtsstelsel efficiëntie en pragmatisme veel minder een rol spelen dan in het Nederlandse.

De in de Duitse Grondwet geformuleerde beginselen en de rechtspraak van het Bundesverfassungsgericht leggen de juridische meetlat heel hoog. Een voorbeeld is het onmiddellijkheidsbeginsel, dat stelt dat getuigenverklaringen altijd op de zitting moeten plaatsvinden. Dit beginsel wordt in Nordrhein-Westfalen veel toegepast. In Nederland veel minder, al vindt het onder invloed van Europese wetgeving ook hier steeds meer ingang.

Een vergelijkend onderzoek van de Nederlandse met de Deense rechtspraak laat zien dat in Denemarken nog meer zaken buiten de rechter omgaan dan in Nederland, bijvoorbeeld in de sfeer van bestuursrecht en echtscheidingen. Ook kent Denemarken in het strafrecht andere instituties: een ruimere competentie van de enkelvoudige rechter, een speciale vereenvoudigde procedure bij een bekende verdachte en een rol van leken bij de rechtspraak (Tak en Fiselier, 2004). Deze factoren kunnen een rol spelen bij de relatieve lage inzet van rechters per zaak in Denemarken.

Bronnen

Council of Europe, European Commission for the efficiency of Justice (CEPEJ), *European judicial systems, edition 2014 (data 2012)*.

Tak, P.J.P. en J.P.S Fiselier, *Duitsland - Nederland en de afdoening van strafzaken*, Wolf Legal Publishers, Nijmegen 2002.

Tak, P.P.P., J.P.S. Fiselier, m.m.v P.C. Gilhuis, *Denemarken-Nederland: De rechtspleging vergeleken*, Wolf Legal Publishers, Nijmegen 2004.